

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1834. 7. Juhni.

23^{sch}a lappa.

Tauna sinna.

No Pehterburges. Schinni gaddâ tas augsts un baggats Farras-leelskungs, generals grahws Aleksei Araktschejew firmâ wezzumâ irr nomirris, kas wiffwairaf pee schehliga Reisera Alekandra leelâ gohdâ stahweja, un tam tif pateizigi bija padeweess, ka ne warreja rimtees, weenumehr ar preeku affarahm winna labbus darbus un winna schehligu firdi usteift un arri to mihlestibu un tahs schehlastibas peeminneht, fo tas winnam pascham bija parahdijis. — Starp teem papihreem, us kurreem leelskungs pats bija usrakstijis, kas ar winna mantahm us preekschu pehz winna aiseeschanas effoht ja-darra, un kas wiffi jau pehrnâ gaddâ pee augstas teefas bija nolikti un no Reisera pascha apstipri-nahti, atraddahs taggad arri tee raksti, ar kurreem nospreede, lai tee 50 tuhstohsch rubkti papihra naudas, fo pats pehren us augtu augteem effoht eelizzis Reisera bankâ, tif ilgi tur wairojahs, kamehr fimts gaddi pehz Reisera Alekandra nahwes buhs pagahjuschi; prohti: lihds 1925tam gaddam pehz Kristus dsimschanas. Lihds tam laikam schi nauda, ja arri us preekschu, tâ kâ taggad, tik kai 4 rubkti no fimteem katrâ gaddâ buhtu atlehtuschi, jau lihds 1,918,960 rubkeem buhs augusi. — Tai nospreestâ gaddâ lai saleef wiffu naudu kohpâ un tschetrâs dallâs nodalla; trihs dallas, tas buhs weens tuhstohsch tschetr-fimts trihsdesmit un dewin reis tuhstohsch, diwi fimts un diwidemit rubkti, lai dahwina tam zilwekam par gohda-makfu, kam, kaut kâhdâ pasaules mallâ dsihwodamam, buhs isdeweess, us kreewiffi pehz skaidras pateesibas to wifflabbaku un wiffbrangaku grahmatu pahr Reisera Alekandra waldischanu farakstiht; un ar to zettortu dallu lai gahda, ka schi patte grahmata ar smukkahm bildehm tiftu drikklehta un pehz arri pahrtulkohta Wahz' un Sprantschu wallodâs.

S t a h s t i.

1.

Peedohdat zits zittam, ja weenam irr, fo fuhdseht prett ohtru.

(Kol. 3, 13.)

Wezs, prahstigs femneefs zekkâ fatikke ar jaunekli, kas winnam stahstija, ka patlabban eijohst pee teefas, zittu apfuhdseht. Wezzajs praffija: "kam wainas?" un jauneklis atbildeja: "winsch mannu mahsti neganti lammajis un'es to ne warru zeest." "Alf, draugs," fazzija wezzajs, "ne eij", ka tu pats sawai mahtei ne wehl leelaku kaunu darri, ne kâ lammatajs; jo wiffi teefas fungi no tarwas fuhdsefchanas nomannihš, ka mahte tew naw eemahzijusti, zittam peedoht."

2.

Deewa meers lai walda juhfu firdis, — un esseet pateizigi.

(Kol. 3, 15.)

Wezzôs laikôs Anglu-femmes Fehninam augstis runnas-fungs bija, Wolsei ar wahrdu, fo winsch pahr dauds zitteem lohti mihloja. Bet gaddijahs, ka Feh-ninsch, faskaitees, winnu wairs ne eeredseja. Zuhlihn tee zitti augsti fungi, kas winnu taf zittfahrt ar leelu gohdu bija zeenijufchi, winnu arri fahze neewahst un wiffi laudis winnu eenihdeja. Zif weens pats no teem, furreem winsch laimes deenâs dauds labba bija darrijis, Willams wahrdâ, eedrohšchinajahs un wiffur, fur zitti ruunas-fungam gohdu greese, mekleja winnu aisbildinahst, un wiffseem dsir-dohst lohti usteize winna gudru, taifnu un schehligu prahstu. Usluhdse runnas-fungu, lai nahst us muischu, pee winna dsihwoht, zif ilgi patiftu. Runnas-fungs, brihnodamees pahr tahdu mihlibu, gahje turp un Willams winnu usnehme ar leelu gohdu un pateizibu. — Rehninsch, to dabbujis sinnaht, lifke Willamu pee fewi aizinahst, un tam ar bahrgeem wahrdeem uskritte, fazzidams: "Klausees! kâ tu drihstees, mannu eenaidneefu, to blehdi, ar tahdu gohdu sawâ muischâ tur-reht?" — "Zeenigs Fehninsch!" — tâ Willams atbildeja — "es juhs sawu Fehninu arween augsti zeenidams un jums par patifschanu gribbedams buht, muhscham nedf juhfu eenaidneefu, nedf kahdu blehdi esmu usnehmis sawâ nammâ, bet mannu wezzu mihstu fungu, mannu glahbeju, kas man maifi irr dewis, kad winnam bija, un no ka ta laime un weeglas deenas man zehluschees. Râ es winnu gan war-reju atfahst, kad winsch nu fritte nelaimê: mannu zeenijamu fungu un labdar-ritaju, kas ar mihligu prahstu arri dauds zitteem labbu irr darrijis? Alf, zeenigs,"

firdschehtigs Fehninſch! ja es winnu warretu aismirſt, tad pahre wiſſeem buhtu jo nepateizigs zilweks un nezeenigs, tē preekſch juhſu waiga ſtahweht.“ — Kehninſch krattija galwu, bet no ta laika ſahje pateizigu Wiſſamu tohti miſbloht; un ſchis, drihſ pehz tam eezelts wirſneeku ſahretā, palikke Fehninam wehl par padohma deweju.

3.

Seewa, ſas warr kluffu zeest, irr Deewa dahwana. (Sih. 26, 14.)

Zitta paſaules mallā dſihwoja ſeewa, kam leela nelaimē bija. Wihrs winnu ikdeen kuhle, kad eedſehrees nahje mahjās; padſehre ſawu gruhtu nopelnumu un paſchu prahtu, pohtija ſawu meefu un dwchſeli, behrnus likke bes ſfohlaſ un maiſes dſihwoht un tihrajs ſteplawa ſahwe paſchu ſawu ſeewu. Bet arri ſeewa turklaht ne bija bes wainas: pawiffam ne pratte un arri ne gribbeja mahzitees, wihrām mihtligi peeſertees un tā ar Deewa palihgu winnu us labbaſeem zekkeem greest, bet bija tohti duſiniga un ikreis, kad wihrinam pilna galwa, aplam ſahje bahret, gan dohmadama, zaur bahrſchanu atgreest wihtu no leekas dſerſchanas, bet ne eemannidama, ka atkal wihrs jo deenas jo wairak dſerdams un winnu kuldams, tik winnas niſnu prahtu gribbeja lauſiht; jo tahdi ſchuhpi tāpatt kà drihſ wiſſi leeli ſahrumneeki, weenreis eestigguſchi purri, pee katras behdas, ſas winneem usnahſ, no jauna apnemmahs, jo diſſaki wahrſitees eekſchā. — Ak! daudſ buhtu ja-ſtahſta pahre ſcho laulatu draugu pohtā dſihwoſchanu, bet jau gan! — No tahm leelahm duſmahm un ſitteneem ſeewa palikke ſimma. Sahje palihgu mekleht pee tahs wezzas gudras gaſpaſchas, ſas turpatt tuhwmā dſihwodama, daſcham nelaimigam jau bija palihdſejuſt, woi ſahdas ſahles, woi gudru padohmu dewuſt, un ko mulki tik par to wezzu ragganu ſauze. Schi, ar lehnu prahtu ſaimneejes ſchehloſchanu iſklaufijufi, ahtri nojehds, ſas tur wainas, un ſalka: ”Pag, ſeewin’ mihta, es luhloſchu, tew palihdſeht. Za ſim-miba tew ahtri pahrees, ja tik wihrs ne no jauna ſahſs kult; tatschu arri preekſch ſchahs wainas tew dohſchu ſahles.“ — Winna eet, atneſt leelu kruhſi ar uhdeni, un to uſleek us galdu, ſahdus ſweſchus wahrduſ appakſch ſewis kurnedama. Semett diwi graudinus ſahls, ſaleij buddeli pilnu, un ſcho tai ſeewai rohkā dohdama, winnu mahza: ”tē, nemm’ un glabba ſcho uhdeni labbi. Tik, kad nomanniſt, ka wihrs atkal ſahſ duſmoht, tad nemm no ſchi uhdens mutti pilnu, un tu brihnodamees redſeſt, jik ilgi uhdentinſch tew muttē buhs, wihrs

tew ne kuls, un drihs paliks fluff. Peeminn' mannus wahrbus!“ — Seewa, fintureis paldeews fazzijusi, drohschi gahje us mahjahm, darrija, fà winnai bija mahzihts, un luhf', itt fà ta wezza teescham buhtu bijusi kahda ffunstineeze, notikke wifs, fà bija fohlijusi; kamehr wehl kahda lahsite buddelè bija, wihrs nedf ar kahjahm seewu spahrdija, nedf rohfu prett wiannu pazehle. — Wet nu jau atkal bailes usnahje seewinai, jo buddele bija tukfscha. Atkal nogahje pee gaspaschas un luhdse, lai jel winnai wehl dohd no ta uhdentina, jo effoht tohti spehzigis: wihrs neweenu paschu reis' wiannu effoht kuhlis, daschu wakkaru agraki nahzis mahjâs un pawissam wairs ne tik maktigi us dferschanu. Gaspascha smejhahs un atbildeja: "Zo tizzu gan un preezajohs gauschi; bet tas uhdens, fo tew dewu, tihri tahds pats, kahds juhfu paschâ affâ, un tee wahrdi, fo tik par johkeem panurdeja, un tee fahls graudini, fo eemettu, zittu spehku uhdenix ne eedewe. Tomehr tew palihdseja, bet raug', tikween zaur to, fa tu, kamehr tew mutte pilna bija, ne warreji pretti veet un atlammaht. Eij' Deewa meerâ us mahjahm, un kad us preekschu wihrs atkal buhs eedsehrees moi nemeerigs, tad zeeti fluffu, itt fà uhdens tew wehl buhtu muttè, un tu redsesi, fa winnam dufmas drihs pahrees, un jo deenas jo labbaks prahts us tewi buhs.“ — Seewa peenehmahs gudras gaspaschas padohmu un wiffu zauru muhschu to atradde labbu effam. Zo wihrs, redsedams, fa seewa wairs ne bahre, fahje wiannu mihloht, atmette negantu dferschanu, sagahdaja behrneem maises un ffohlu, un luhf'! Katram kristigam zilwekam firds preezajahs, scho laulatu draugu mihligu un gohdigu dsihwofschanu usskattoht.

7tas mihklas usminna: Rafs. — Ufs.

Sta mihkla.

Es rohnohs katrà plawinâ
Zai laikâ, kad fahf knauft,
Un duffu tawâ druwinâ,
Kad deena atkal aust.

Es dohmu augteem spehzihu,
Kad jauka waff'ra flahf;

Jo prohtu wiff, fo apspihbu,
Pa prahtam dsirdinahf.

Kur parahdohs eefsch leesminahm
Zeem laudim, fas scheid miht?
Pee wiffahm falkahm gannibahm,
Us kurrahm saule kriht.

B.

Rihds 5. Jun. pee Nihges irr atnahkufchi 355 fuggi un aisbraukufchi 259.
„ 30. Mei pee Keepajas irr „ 47 „ „ „ 40.

Drihw drikkht. No juhrmallasgubbernementu augstas waldischanas puffes:
Dr. C. E. Napierfsky.